

ลักษณะที่มงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

Teamwork Affective the Internal Quality Assurance in Schools under

Primary Educational Service Area 3

วรรณุช เกษมสุข*

รองศาสตราจารย์ ธงชัย วงศ์เสนา*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิง สายแก้ว*

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง ลักษณะที่มงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะที่มงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ 3) เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ด้านลักษณะที่มงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 148 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการและหัวหน้างานประกันคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม

ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านลักษณะที่มงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ภาพรวมของลักษณะที่มงานในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเห็นด้วยกับเป้าหมาย รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปด้วยดี และความสมดุลในบทบาทหน้าที่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเปิดเผยและเผชิญหน้ากันด้วยความไว้วางใจ และการประสานให้ความร่วมมือและซัดซัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
2. ด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำรายงานการประเมินประจำปี รองลงมา คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา
3. ด้านตัวแปรพยากรณ์ด้านลักษณะที่มงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่ามีทั้งหมด 5 ตัวที่สามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 81.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เขียนในรูปสมการ $Y=0.368X_1+0.271X_2+0.214X_3+0.210X_4+0.146X_5$ โดยแปรที่มีอำนาจในการทำนายลักษณะที่มงานในสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้ดีที่สุด ได้แก่ 1) การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเห็นด้วยกับ

คำสำคัญ : ลักษณะที่มงาน, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

** , *** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เป้าหมาย 2) ความสมดุลในบทบาทหน้าที่ 3) ความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปด้วยดี 4) การติดต่อสื่อสารที่ดี 5) ภาวะผู้นำที่เหมาะสม

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) the level of team work condition in the schools under primary educational service area 3 2) to study of the administration of internal quality assurance in schools under primary educational service area 3 3) to find out of the predictors of team work on internal quality assurance in schools under primary educational service area 3. Samples of 148 and the Instrument used in this study were a questionnaire. Methodology data were processed by using ready-made statistical program to find percentage, mean and standard deviation and multiple regression analysis.

The study results were as follows:

1. The level of team work condition it was found as a whole that conducting was done at high level concerning consideration of each item it was found at high level when scrutinized at each individual it revealed at highest level is 1. Clear objective and agreed goals, the high levels are 2. Sound inter-group relation and 3. Balance roles and the less high level are 4. Openness and confrontation and 5. Co-operation and conflict

2. The administration of internal quality assurance it was found as a whole that conducting was done at high level, concerning consideration of each item it was found at high level. When scrutinized at each individual it revealed at high level in all 7 aspects of such as the highest levels is 1. Annual report, the higher levels is 2. Action plan-operation plan and the less level is 3. Action on action plan-Operation plan

3. The predictors of team work on internal quality assurance in schools under primary educational service area 3. These finding also reveal the of team-work on internal quality assurance in schools under primary educational service area 3 was at 81,30 percent. The standard score regression equation was $Y=0.368X_1+0.271X_2+0.214X_3+0.210X_4+0.146X_5$ There are 5 predictors of significant at the level of 0.05 1. Clear objective and agreed goals 2. Balance roles 3. Sound inter-group relation 4. Good communication 5. Appropriate leadership

Keywords : Teamwork Affective, Quality assurance in schools

กุ่มิหัง

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงระบุให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553, คำนำ)

การประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance) จึงเป็นระบบการดำเนินงานที่ทุกสถานศึกษา ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น เพื่อสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพร้อมกันนั้นยังเป็นการสร้างความมั่นใจ (Assure) ให้แก่ผู้รับบริการทั้งในส่วนผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรและสถานประกอบการ ที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานอกจากจะเป็นการพัฒนาสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลของการประเมินคุณภาพภายในยังสามารถเป็นหลักฐานยืนยันในคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกในอนาคต ฉะนั้นสถานศึกษาจึงต้องมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยต้องเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อสะท้อนถึงผลการดำเนินงานใน 4 ด้าน ได้แก่ ผลของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ผลการบริหารจัดการศึกษา ผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลจากการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นมาตรฐานที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกับสถานศึกษาทั่วประเทศ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา, 2553, หน้า 2) และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ผ่านมาพบว่าประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องที่บุคลากรในสถาบันการศึกษาทุกคนต้องทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยที่ผู้บริหารสถาบันการศึกษาจะต้องปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายมองเห็นคุณค่าและมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับประกันคุณภาพภายในของสถาบันถ้าบุคลากรยังมีความเข้าใจไม่ตรงกันหรือมีทัศนคติที่ไม่ดีกับการประกันคุณภาพภายในสถาบันการศึกษาก็จะทำได้ยาก

การทำงานเป็นทีมเกิดจากแนวคิดที่ว่ามนุษย์มีความสามารถแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ถ้านำมนุษย์เหล่านั้นมารวมกันก็จะประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย ซึ่งถ้าได้มีการแบ่งงาน การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ การจัดระบบสื่อสารที่เหมาะสมจะทำให้การทำงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นแม้แต่ประเทศญี่ปุ่นเองได้รับการยอมรับว่าความมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองนั้นเป็นผลจากการพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่เป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของญี่ปุ่นที่เรียกว่าทีมพัฒนาคุณภาพ ดังนั้นการสร้างทีมจึงเป็นสิ่งที่ท้าทายผู้บริหารองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนที่จะแสวงหากาลยุทธ์ และทรัพยากรทั้งหลายมาสนับสนุนแนวทางในการพัฒนาที่ทีมงาน

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านบุคลากร : S5 (Staff) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 พบว่า มีจุดอ่อนในเรื่องบุคลากรไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากบุคลากรไม่ได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและไม่มีความเข้มแข็ง (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พ.ศ. 2555-2558, หน้า 5) ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ต้องการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้มีมาตรฐานระดับสากลโดยดำเนินการควบคุมไปกับการพัฒนาบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา อย่างไรก็ตามในการทำงานหรือดำเนินการตามกระบวนการบริหารไม่อาจประสบความสำเร็จได้หากปราศจากความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในหน่วยงานที่เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานหรือการทำงานเป็นทีม ปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารทั้งหลายควรหันมาให้ความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะการทำงานทั้งหลายต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายจึงทำให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาลักษณะที่ทีมงานที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยศึกษาลักษณะที่ทีมงานใน 7 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากนักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ 1) ความสมดุลในบทบาท 2) การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและ

เห็นด้วยกับเป้าหมาย 3) การเปิดเผยและเผชิญหน้ากันด้วยความไว้วางใจ 4) การประสานให้ความร่วมมือและจัด
 จัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ 5) ภาวะผู้นำที่เหมาะสม 6) ความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปด้วยดีและ
 7) การติดต่อสื่อสารที่ดี ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำ
 ผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนเพื่อจัดลำดับความสำคัญเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาลักษณะที่ทีมงาน
 ในแต่ละด้านที่สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ
 และประสิทธิผลสูงสุด

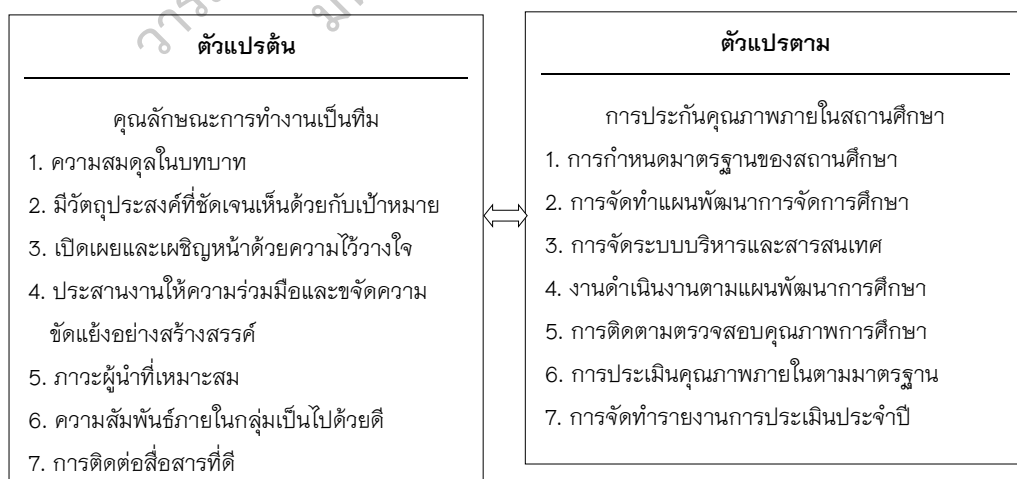
คำถามการวิจัย

1. ลักษณะทีมงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นอย่างไร
2. การประกันคุณภาพสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นอย่างไร
3. ลักษณะทีมงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทีมงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
3. เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ด้านลักษณะทีมงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 234 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากทั้ง 3 คนนั้นจะมีบทบาทโดยตรงเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในพร้อมกับมีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 148 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและหัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยเลือกบุคคลทั้ง 3 คนนี้ เพราะเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่าเกี่ยวกับคุณลักษณะที่งานที่ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามตัวแปรที่ศึกษาระดับของลักษณะ คือ ลักษณะที่งานตามองค์ประกอบของลักษณะที่งาน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความสมดุลในบทบาท 2) การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเห็นด้วยกับเป้าหมาย 3) การเปิดเผยและเผชิญหน้ากันด้วยความไว้วางใจ 4) การประสานให้ความร่วมมือและขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ 5) ภาวะผู้นำที่เหมาะสม 6) ความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปด้วยดี 7) การติดต่อสื่อสารที่ดี ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามตัวแปรที่ศึกษา ระดับของการปฏิบัติ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ การดำเนินงานการประกันคุณภาพ 1) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) งานดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน 7) การจัดทำรายงานการประเมินประจำปี มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เครื่องมือวิจัยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.61–1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.964

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยประสานขอรับหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือราชการไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 และผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

2. ผู้วิจัยประสานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ให้ออกหนังสือแจ้งสถานศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างและขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาขอความอนุเคราะห์ความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมผ่านทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อกระจายต่อไปยังกลุ่มตัวอย่างในทุกรโรงเรียน

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5. ผู้วิจัยประสานติดตามแบบสอบถามคืนทางโทรศัพท์และประสานงานโดยตรงจากผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่ไม่สะดวกในการส่งข้อมูลกลับมา

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานลักษณะที่มงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ภาพรวมของลักษณะที่มงานในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.42$, $S.D=0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเห็นด้วยกับเป้าหมาย ($\bar{x}=4.60$, $S.D=0.20$) รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปด้วยดี ($\bar{x}=4.47$, $S.D=0.60$) และความสมดุลในบทบาทหน้าที่ ($\bar{x}=4.47$, $S.D=0.59$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเปิดเผยและเผชิญหน้ากันด้วยความไว้วางใจ ($\bar{x}=4.31$, $S.D=0.48$) และการประสานให้ความร่วมมือและจัดขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x}=4.31$, $S.D=0.45$)

2. ผลการศึกษาระดับของการดำเนินงานการประกันคุณภาพสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.41$, $S.D=0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำรายงานการประเมินประจำปี ($\bar{x}=4.41$, $S.D=0.59$) รองลงมา คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{x}=4.38$, $S.D=0.58$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา ($\bar{x}=3.63$, $S.D=0.57$)

3. ผลการศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรอิสระ 5 ตัว สามารถร่วมกันทำนายลักษณะที่มงานในสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้ร้อยละ 81.30 อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 โดยตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายลักษณะที่มงานในสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้ดีที่สุด คือ การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเห็นด้วยกับเป้าหมาย ความสมดุลในบทบาทหน้าที่ ความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปด้วยดี การติดต่อสื่อสารที่ดี และภาวะผู้นำที่เหมาะสม สามารถเขียนเป็นสมการรูปรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ $Y=0.368X_1+0.271X_2+0.214X_3+0.210X_4+0.146X_5$

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ลักษณะที่มงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผู้วิจัยอภิปรายผลใน 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การอภิปรายลักษณะที่มงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ประกอบด้วย 1) ความสมดุลในบทบาท 2) การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเห็นด้วยกับเป้าหมาย 3) การเปิดเผย

และเผชิญหน้ากันด้วยความไว้วางใจ 4) การประสานให้ความร่วมมือและจัดขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ 5) ภาวะผู้นำที่เหมาะสม 6) ความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปอย่างดี 7) การติดต่อสื่อสารที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานในสถานศึกษา บุคลากรทุกคนร่วมกันปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยเข้าใจวัตถุประสงค์หรือจุดหมายไปในทิศทางเดียวกัน ดำเนินงานสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างดี เพื่อให้งานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้เกิดกับสถานศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการวิจัยของ York-Barr and Duke (2004, pp. 255-316) ที่ได้ค้นพบผลเรื่องปัจจัยภาวะผู้นำของครูเป็นลักษณะที่ส่งผลต่อการทำงานของภาวะผู้นำของครูในโรงเรียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ส่วนสัมพันธ์ส่วนนี้เองเป็นไปทิศทางเดียวกันกับผลข้อค้นพบของงานวิจัยชิ้นนี้ที่กล่าววาระดับของการปฏิบัติที่มีการปฏิบัติมากเช่นกัน ที่มีสัมพันธ์กับการสามารถเป็นตัวแปรพยากรณ์นั้นค่อนข้างมีการปฏิบัติที่สูงและปฏิสัมพันธ์ส่วนมากที่พบจะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างกันความร่วมมือ และการสื่อสารกันระหว่างผู้ทำงานร่วมกัน

2. การอภิปรายผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติหน้าที่อย่าง เอาใจจริงเอาใจเกี่ยวกับด้านงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณี แก้ววิจิตร (2554, หน้า 101-102) ที่ได้ศึกษาลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า มีความคิดเห็นต่อลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยมีผลเหมือนกันว่าความคิดเห็นต่อด้านงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษานั้นมีนัยยะเหมือนกันทุกประการและมีผลระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เช่นเดียวกันทำให้สามารถมองเห็นภาพว่าลักษณะงานที่เหมือนกันและระดับของการปฏิบัติงานและให้ความสำคัญของบุคลากรทางการศึกษาก็จะคล้ายๆ กันตามแนวนโยบายเป็นต้น

3. การอภิปรายผลการศึกษาผลการพยากรณ์ ด้านลักษณะทีมงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในพบว่า ตัวแปรอิสระ 5 ตัว สามารถทำนายลักษณะทีมงานในสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้ร้อยละ 81.30 โดยตัวแปรพยากรณ์ที่มีอำนาจในการทำนาย ได้ดีที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย คือ

3.1 การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเห็นด้วยกับเป้าหมาย ข้อค้นพบด้านตัวแปรพยากรณ์ด้านลักษณะทีมงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเห็นด้วยกับเป้าหมายสอดคล้องกับงานผลการวิจัยของกรนก บุญชูจรัส (2552, หน้า 187-189) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการทำงานเป็นทีมของพัฒนากรในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการทำงานเป็นทีมของพัฒนากรในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษา พบว่า พัฒนาการในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบุรี มีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการทำงานเป็นทีมของพัฒนากรในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ โครงสร้างของทีม การกำหนดภารกิจของหน่วยงาน

3.2 ความสมดุลในบทบาทหน้าที่ข้อค้นพบด้านตัวแปรพยากรณ์ด้านลักษณะที่มงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านความสมดุลในบทบาทหน้าที่ เหมือนหรือสอดคล้องกับงานผลการวิจัยของกรรณก บุญชูจรัส (2552, หน้า 187-189) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการทำงานเป็นทีมของพัฒนากรในพื้นที่ที่ความรับผิดชอบของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบุรี สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการทำงานเป็นทีมของพัฒนากรในพื้นที่ที่ความรับผิดชอบของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ความสมดุลของชีวิตในการทำงานและสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงาน ซึ่งผลข้อค้นพบเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3.3 ความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปด้วยดี ข้อค้นพบด้านตัวแปรพยากรณ์ด้านลักษณะที่มงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปด้วยดีกับงานผลการวิจัยของ ดาวเทียม บัณฑิต (2553, หน้า 101-102) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียนเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนเฉพาะความพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการประสานให้ความร่วมมือและจัดซัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ ความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปด้วยดี แสดงว่าสิ่งนี้มีความสำคัญต่อความสัมพันธ์เชิงกลุ่มต่อการทำงานได้ตั้งสามารถกำหนดเป็นตัวแปรพยากรณ์ได้ในทิศทางกับงานวิจัยนี้

3.4 การติดต่อสื่อสารที่ดี ข้อค้นพบด้านตัวแปรพยากรณ์ด้านลักษณะที่มงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการติดต่อสื่อสารที่ดีนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานผลการวิจัยของ ดาวเทียม บัณฑิต (2553, หน้า 101-102) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียนเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนเฉพาะความพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการประสานให้ความร่วมมือและจัดซัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านความสัมพันธ์ภายในระหว่างกลุ่มเป็นไปด้วยดีและด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำที่เหมาะสมนั้นมีความสำคัญเชิงนัยยะสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้จริงเป็นไปในทิศทางกับงานวิจัยนี้

3.5 ภาวะผู้นำที่เหมาะสม ข้อค้นพบด้านตัวแปรพยากรณ์ด้านลักษณะที่มงานที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านภาวะผู้นำที่เหมาะสมนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเหมือนหรือสอดคล้องกับงานผลการวิจัยของ ดาวเทียม บัณฑิต (2553, หน้า 101-102) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียนเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนเฉพาะความพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บุคลากร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนเฉพาะความพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม ด้านวิธีการปฏิบัติที่ราบรื่น ด้านภาวะผู้นำที่เหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำที่เหมาะสมนั้นมีความสำคัญเชิงนัยยะสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้จริงเป็นไปในทิศทางกับงานวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการจัดทำนโยบายเกี่ยวกับแนวปฏิบัติระดับเขตพื้นที่การศึกษาของสุรินทร์เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในเชิงบวก

1.2 ควรกำหนดเป็นแนวปฏิบัติของทีมงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดผลจริงต่อการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา

1.3 ควรจัดทำเป็นแนวนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อส่งเสริมองค์กรนั้นก้าวไปสู่การเป็นองค์กรที่มีประสิทธิผลด้านคุณภาพ

1.4 ควรนำไปเป็นสารสนเทศเกี่ยวกับผลความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไปปรับใช้แนวปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุแห่งความสำเร็จเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมมากกว่านี้

2.2 ควรมีการใช้เทคนิคการวิจัยขั้นสูงเพื่อให้ครอบคลุมทุกมิติของตัวแปรที่สัมพันธ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษา

2.3 ควรมีการวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยหรือสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและเปรียบเทียบผลการวิจัยระหว่างสองแบบเพื่อจะให้เห็นมุมมองมิติที่แตกต่าง

2.4 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการพัฒนาเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประกันคุณภาพการศึกษาและสามารถนำไปใช้ได้จริงเพื่อให้เกิดผลในหน่วยงานส่วนราชการที่เป็นสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2553). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.

สำนักทดสอบทางการศึกษากกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.

กรรณก บุญชูจรัส (2552). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการทำงานเป็นทีมของพัฒนากรในพื้นที่ความรับผิดชอบของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน จังหวัดเพชรบุรี. ปรินญา ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ดาวเทียม บับที. (2553). สภาพและปัญหาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในโรงเรียนเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

เนตรรุ่ง อยู่เจริญ. (2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ คศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- รัชนี้ แก้ววิจิตร. (2554). ลักษณะการทำงานเป็นทีมประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). ระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สุนันทา เลานันท์. (2542). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา.
- York-Barr, J. & Duke, K. (2004). *What do we know about teacher leadership? Findings from two decades of scholarship*. Review of educational research, 74(3), 255-316.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร